

SAMGONGAN HEVUR ROKKIÐ MÁL HON VILDI RØKKA Í VALSKEIÐNUM

Hóast sumt hevur verið torført at loysa, og summi mál dattu burtur, tá ið tingið fór í summarfrí, er samgongan komin á mál á nøkrum økjum

Árni Gregersen

Tað hava ongantíð áður búð so nógv fólk í Føroyum sum nú.

Í lötuni eru vit 3000 fleiri íbúgvar í landinum, enn vit vóru hálvan september 2015, tá ið hendan samgongan tók við.

– Ja, vit settu okkum fyri at gera tað meira liviligt hjá fólki at búgva í Føroyum, og tað hevur eydnast, sigur Aksel V. Johannesen, løgmaður og samgonguleiðari.

– Eg veit væl, at ein partur av orsökini er, at tað gongur væl í Føroyum. Tað dregur fólk hendan vegin, men eisini fleiri av átøkunum, vit hava gjørt, gera, at fleiri ung fólk eru verandi í landinum, sigur hann.

Í lötuni er møgulegt at taka 18 førleikagevandi útbúgvingar í Føroyum.

Men eisini onnur lóggáva og aðrar broytingar, metir løgmaður hevur gjørt, at fólk vilja búseta seg í Føroyum.

– Sjálvur haldi eg, at hjúnabandslógini er ein partur. Ikki tí at so nógv samkynd flyta hendan vegin, men meira at ungfólk sum heild halda, at Føroyar eru vorðnar meira fevnandi, enn tær vóru, og at her er pláss fyri øllum, sigur løgmaður.

Avbjóðingar

At vit eru so nógv fleiri í samfelagnum gevur okkum eisini nakrar stórar avbjóðingar.

– Bústaðarneyðin er stór. Tað er torført og dýrt hjá ungum at finna sær eina íbúð ella eina hús – annaðhvørt tað er at leiga ella eiga. Tað er ein spurningur, vit hava arbeitt við, men tað gongur ov seint og meira ferð má setast á tað arbeiðið, sigur hann.

Hann vísir eisini á, hvussu torført tað er at byggja hús uttanfyri miðstaðarøkið. Peningastovrnarnir eru ikki serliga sinnaðir at veita lán til slíkar byggjætlanir, tí tað ofta vísir seg, at húsini gerast so dýra, at tey kosta meira at byggja enn ein kann selja tey fyri.

– Í veruleikanum hevur hetta ofta við sær, at ungfólk gerast tekniskt insolvent, í somu løtu tey flyta inn í teirra dreymahús. Tað kann ikki vera rætt, sigur løgmaður.

Byggja ymiskt

Løgmaður heldur, at tað er umráðandi, at vit í framtíðini duga at byggja meira fjølbroytt. At fólk vilja búgva í miðstaðrøkinum er ikki so nógv at gera við, men vit mugu ansa eftir, at tað ikki verður soleiðis, at øll tey við teimum hægru inntøkunum búgva í Havn og restin úti um landið.

– Tað gevur eina keðiliga sundurbýting, sum ikki gagnar samfelagnum. Tí er neyðugt, at vit hjálpa til at skapa møguleikar hjá fólki at seta seg niður aðrastaðni enn í Havn, sigur hann.

Haldførur búskapur

Samgongan setti sær eisini fyri, at gera føroyska búskapin meira haldførar uppá longri sikt.

Tað var soleiðis, at reyðar lampur blinkaðu úti í framtíðini fyri føroyska búskapinum, var onki gjørt við langtíðar haldføri.

– Men millum annað nýggja pensjónsskipanin hevur tryggað at haldføri á búskapinum er batnað munandi. Eisini tað, at landskassin fær meira enn 300 milljónir krónur inn frá fiski- og alivinnuni, hjálpir væl til, sigur løgmaður.

Eitt annað mál, sum samgongan setti sær fyri, var at byta ríkidømi í landinum meira javnt. Spurdur um hetta er framt, sigur løgmaður:

– Avgjört. Fyrst og fremst hava vit veitt ein skattalætta til tær lágu og miðalinntøkurnar, so tær í dag gjalda 15 heldur enn 20 prosent í skatti. Tøl, sum vísa, hvussu javnt virðini eru býtt, ganga rætta vegin og munurin millum tann fimtingin, sum tjena mest, og tann fimtingin sum tjenar minst minskar. Tað er gott tekin, sigur løgmaður.

Hendan samgongan hevði ætlanir um at fáa eina margfeldislóg samtykta. Tað vil siga eina nýggja umhvørvislóg. Í henni eru fleiri broytingar í mun til tað, sum er galdandi í dag, men tað eydnaðist ikki at fáa lógina ígjøgnum áðrenn tingið fór í summarfrí.

Tað sama hendi við nýggju sosiallógini. Hon var eisini lögð fyri tingið, men dettur burtur, nú tingsetan endar.

– Hetta er eitt veruligt nýbrot, tí okkara sosiallóg er ein gomul lóg,

sum vit hava pjøssað uppá, men ongantíð gjørt frá grundini. Tí er ein partur av henni á donskum og restin á føroyskum, sigur løgmaður.

Heldur ikki lógini um at geva Bústøðum heimild at læna 250 milljónir

afturat kom ígjøgnum á hesum sinni.

Løgmaður siur tó, at tá ið talan um uttanríkismál, so eru vit komin langt ávegis við nýggjum handils-sáttmálum.

– Tað fer kanska ikki at eydnast at fáa nakran undirskrivaðan undan valinum, men tað hendir rættuliga skjótt eftir valið, sigur løgmaður.